

กระทู้ถามที่ ๐๖๒ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๒๑ เมษายน ๒๕๕๘

เรื่อง การพัฒนาปาล์มน้ำมันทั้งระบบอย่างยั่งยืน

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถาพนายกรัฐมนตรี ดังต่อไปนี้

ปาล์มน้ำมันเป็นพืชเศรษฐกิจสำคัญที่เกษตรกรปลูกกันในพื้นที่ประมาณ ๒ ล้านไร่ ทั้งภาคใต้และภาคตะวันออก ในช่วงปี ๒๕๕๖ เป็นต้นมา ประเทศไทยประสบกับภาวะน้ำมันแพง รัฐบาลจึงมีการให้นโยบายผ่านสื่อมวลชนว่าจะส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันเพื่อนำมาใช้ผลิตเป็นไบโอดีเซล โดยจะมีการเพิ่มพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันทั่วประเทศ ทำให้มีการบุกรุกพื้นที่เพื่อปลูกปาล์มน้ำมันในหลายจังหวัด จึงเกิดความสับสนแก่ผู้ที่ปลูกปาล์มน้ำมันเพื่อบริโภค เพราะที่ผ่านมาราคาก็ไม่มีเสถียรภาพ จึงขอเรียนถามว่า

๑. ขณะนี้นโยบายของรัฐบาลที่ชัดเจนต่อพืชปาล์มน้ำมันคืออะไร เช่น ให้เกษตรกรเลิกปลูกเงาะและทุเรียนแล้วเปลี่ยนมาปลูกปาล์มน้ำมันแทน และรัฐบาลมีเงินสงเคราะห์หรือไม่ มีการประกันราคาขั้นต่ำที่เกษตรกรล้มเหลวได้ และมีการกำหนดโซนนิ่งพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันทั่วประเทศอย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๒. กรณีชุมนุมสหกรณ์ชาวสวนปาล์มน้ำมันกระบี่ได้กู้เงินเพื่อสร้างโรงงานสกัดปาล์มน้ำมันมูลค่า ๒๗๐ ล้านบาท ขณะนี้ได้ทำการผลิตมา ๒ ปีแล้ว จึงขอทราบผลการดำเนินงาน และรัฐบาลมีนโยบายที่จะสร้างโรงงานสกัดปาล์มน้ำมัน โดยเกษตรกรเป็นเจ้าของในจังหวัดอื่น ๆ หรือไม่ เช่น ที่จังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี สตูล ขอทราบรายละเอียด

๓. การนำปาล์มน้ำมันมาผลิตเป็นไบโอดีเซลจะเป็นไปได้หรือไม่เพียงใด และจะให้เกษตรกรเป็นเจ้าของการผลิต โดยผ่านชุมนุมสหกรณ์ตั้งแต่การปลูก โรงงานสกัดน้ำมัน และเป็นเจ้าของโรงงานผลิตไบโอดีเซล ขอทราบขั้นตอนการผลิต และต้นทุนการผลิตไบโอดีเซลที่ผลิตจากปาล์มน้ำมัน ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง
อาคม เอ่งฉ้วน
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์
จังหวัดกระบี่

คำตอบกระทู้ถามที่ ๐๖๒ ร.

ของ นายอาคม เ่องฉ้วน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
เรื่อง การพัฒนาปาล์มน้ำมันทั้งระบบอย่างยั่งยืน

ข้าพเจ้า นายทอง พิทยะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ และ นายวิเศษ จูภิบาล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน ได้รับมอบหมายจากนายกรัฐมนตรีให้เป็นผู้ชี้แจงตอบกระทู้ถาม เรื่อง การพัฒนาปาล์มน้ำมันทั้งระบบอย่างยั่งยืน จึงขอตอบกระทู้ถามของท่านสมาชิกผู้มีความเกียรติ ดังนี้

คำตอบข้อ ๑

ขอเรียนว่า เมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๔๕ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบยุทธศาสตร์การพัฒนาและส่งเสริมการใช้ไบโอดีเซลจากปาล์ม ซึ่งมีเป้าหมายการผลิตและการใช้ไบโอดีเซล จำนวน ๘.๕ ล้านลิตร/วัน เพื่อทดแทนน้ำมันดีเซล ๑๐% ในปี ๒๕๕๕ และเมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๔๕ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบแผนปฏิบัติการการพัฒนาและส่งเสริมการใช้ไบโอดีเซล ทั้งนี้ ตามแผนปฏิบัติการฯ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ตั้งเป้าหมายขยายพื้นที่ปลูกปาล์ม จำนวน ๕ ล้านไร่ ในปี ๒๕๔๘-๒๕๕๒ โดยจะเปิดพื้นที่ใหม่ จำนวน ๑.๘ ล้านไร่ ปลูกในพื้นที่ไร่-นาร้าง จำนวน ๑ ล้านไร่ ปลูกทดแทนยางพารา ทุเรียน เงาะ และกาแฟ ที่ให้ผลผลิตต่ำ จำนวน ๒.๒ ล้านไร่ และปลูกในประเทศเพื่อนบ้านอีก ๑ ล้านไร่ สำหรับการจัดทำโซนนิ่งพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน คณะรัฐมนตรีได้มอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๖ เดือน โดยรัฐบาลจะให้ราคาผลปาล์มดิบเป็นไปตามกลไกตลาด และมีเงินสงเคราะห์สำหรับการปลูกปาล์มน้ำมันทดแทนยางพาราจากกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันไม่มีเงินสงเคราะห์กรณีปลูกทดแทนทุเรียน เงาะ และกาแฟ

สำหรับการรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมัน กระทรวงพาณิชย์ได้ดำเนินมาตรการดูแลช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมันและผู้ผลิตในอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันตามความเหมาะสมมาโดยตลอด โดยเดิมกำหนดให้สินค้าน้ำมันปาล์มเป็นสินค้าควบคุมการนำเข้า ต่อมาเมื่อกระแสการค้าโลกต้องการให้ปรับเปลี่ยนมาตรการทางการค้าให้เสรีมากขึ้นตามข้อตกลงภายใต้เขตการค้าเสรีอาเซียน (Asean Free Trade Area AFTA) และข้อผูกพันขององค์การการค้าโลก (World Trade Organization WTO) ซึ่งโดยหลักการของ AFTA และ WTO ต้องการให้มีการเปิดตลาดนำเข้าน้ำมันปาล์มให้มากขึ้น แต่กระทรวงพาณิชย์ได้วางระบบการนำเข้าและกำกับ ดูแลการนำเข้าอย่างรัดกุม เพื่อป้องกันมิให้เกษตรกร

และระบบการค้าในประเทศได้รับผลกระทบจากการนำเข้า อีกทั้งเพื่อการสนับสนุนให้มีการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมันในประเทศให้สูงขึ้น เพราะโดยเปรียบเทียบกับประเทศมาเลเซีย ยังปรากฏข้อเท็จจริงว่า การผลิตผลปาล์มของไทยยังมีต้นทุนการผลิตสูง ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ต่ำ และต้นทุนการแปรรูปน้ำมันปาล์มสูง ส่งผลให้ผู้ผลิตไม่สามารถแข่งขันด้านราคากับน้ำมันปาล์มของมาเลเซียได้ และถึงแม้ปัจจุบันไทยจะเป็นผู้ส่งออกแล้วก็ตาม แต่ปัญหาดังกล่าวก็ยังมีอยู่ กระทรวงพาณิชย์จึงได้ให้การดูแลคุ้มครองการผลิตอย่างต่อเนื่อง โดยตั้งแต่ปี ๒๕๔๖ ได้ใช้มาตรการบริหารจัดการในการแก้ไขปัญหาปาล์มน้ำมันอย่างเป็นระบบ ทั้งการจัดระบบการค้าในประเทศ การวางระบบการนำเข้าและการสนับสนุนการส่งออก เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องในระบบปาล์มน้ำมันตั้งแต่เกษตรกร โรงงานสกัดฯ และโรงงานกลั่นฯ ได้รับความเป็นธรรมทั้งในด้านราคาและการแข่งขันทางการค้า และปัจจุบันยังคงดำเนินมาตรการดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

๑. วางระบบการนำเข้า โดยได้กำหนดมาตรการและหลักเกณฑ์การนำเข้าในแต่ละช่องทางไว้อย่างรัดกุม กล่าวคือ

๑) การนำเข้าในโควตา ภายใต้ WTO จากประเทศสมาชิก WTO กำหนดให้องค์การคลังสินค้า (อคส.) เป็นผู้นำเข้าเพียงผู้เดียว เพื่อให้สามารถกำหนดปริมาณอุปสงค์และอุปทานน้ำมันปาล์มภายในประเทศให้สอดคล้องกัน โดยมีให้ส่งผลกระทบต่อราคาภายในประเทศ

๒) การนำเข้านอกโควตา ภายใต้ WTO ซึ่งไม่ได้กำหนดปริมาณการนำเข้า แต่กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขว่าผู้นำเข้าต้องเป็นโรงงานสกัดหรือโรงงานกลั่นน้ำมันปาล์มหรือนิติบุคคลที่มีประวัติประกอบการค้าน้ำมันปาล์ม และต้องจดทะเบียนกับกรมการค้าต่างประเทศ กรณีการนำเข้าเพื่อส่งออก ผู้นำเข้าต้องรับซื้อน้ำมันปาล์มภายในประเทศเพื่อส่งออกเท่ากับปริมาณที่นำเข้าและต้องส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศเป็น ๒ เท่าของปริมาณที่นำเข้า ภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันที่นำเข้า

๓) การนำเข้าภายใต้ข้อตกลง AFTA กำหนดให้องค์การคลังสินค้า (อคส.) เป็นผู้นำเข้า เช่นเดียวกับในโควตาภายใต้ WTO

๔) การนำเข้าจากประเทศที่ไม่เป็นสมาชิก WTO/AFTA ต้องขออนุญาตนำเข้าจากกระทรวงพาณิชย์ และในทางปฏิบัติไม่มีการอนุญาตให้นำเข้า

๒. การจัดระบบการค้าในประเทศ ถึงแม้จะให้กลไกการซื้อขายผลปาล์ม-น้ำมันปาล์ม เป็นไปตามกลไกตลาดปกติ แต่ได้มีการจัดระบบการค้าเพื่อสร้างความเป็นธรรมให้เกษตรกร ได้แก่ ให้ผู้รับซื้อปิดป้ายแสดงราคาซื้อขายผลปาล์มโดยระบุคุณภาพ (เปอร์เซ็นต์น้ำมัน) อย่างน้อย ๓ ชั้นคุณภาพ ได้แก่

๑๓% ๑๕% ๑๗% และให้โรงงานสกัดฯ ปิดป้ายแสดงค่าเฉลี่ยเปอร์เซ็นต์ที่ผลิตได้เป็นประจำทุกวัน ให้ผู้ผลิตแจ้งปริมาณการค้าเป็นประจำทุกเดือน ฯลฯ

๓. การสนับสนุนการส่งออก การส่งออกน้ำมันที่ผลิตในประเทศนั้น ให้ส่งออกได้เสรี แต่น้ำมันที่นำเข้าเพื่อส่งออกได้กำหนดด่านส่งออกเฉพาะไว้ ๔ ด่าน (ด่านแม่สาย แม่สอด สังขละบุรี และท่าเรือกรุงเทพ) ทั้งนี้ เพื่อการกำกับ ตรวจสอบการนำเข้าและส่งออกอย่างรัดกุม

คำตอบข้อ ๒

ขอเรียนว่า ปัจจุบัน ชุมชนสหกรณ์ชาวสวนปาล์มน้ำมันกระบี่ จำกัด มีโรงงานสกัดน้ำมันปาล์มมาตรฐานขนาดใหญ่ กำลังการผลิต ๔๕ ตันทะเลาย/ชม. สามารถรองรับผลปาล์มได้ ๒๕๐,๐๐๐ ตันทะเลาย/ปี จากสหกรณ์ปาล์มน้ำมันในเขตจังหวัดกระบี่และสุราษฎร์ธานี ในปี ๒๕๔๗ ชุมชนสหกรณ์ชาวสวนปาล์มน้ำมันกระบี่ จำกัด มีกำไร ๒๕.๘ ล้านบาท สำหรับจังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี และสตูล ปัจจุบันมีโรงงานสกัดปาล์มน้ำมันซึ่งเดินเครื่องเพียง ๕๐% ของกำลังการผลิตของโรงงาน ดังนั้น ขณะนี้รัฐบาลจึงไม่มีนโยบายที่จะสร้างโรงงานสกัดปาล์มน้ำมัน โดยเกษตรกรเป็นเจ้าของในจังหวัดเหล่านี้

คำตอบข้อ ๓

ขอเรียนว่า ในปัจจุบัน ปาล์มน้ำมันเป็นพืชที่มีศักยภาพสูงสุดในการนำมาผลิตไบโอดีเซลในประเทศไทย ทั้งในด้านคุณสมบัติและราคา โดยรัฐบาลสนับสนุนให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของการผลิต ปัจจุบันกระทรวงพลังงานได้ว่าจ้างธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) ศึกษาความเหมาะสมด้านการเงินและการลงทุนของการตั้งโรงงานไบโอดีเซลที่จังหวัดกระบี่ เพื่อผลักดันการจัดตั้งโรงงานผลิตไบโอดีเซลเชิงพาณิชย์ ขนาด ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร/วัน ที่ชุมชนสหกรณ์ชาวสวนปาล์มน้ำมันกระบี่ จำกัด

สำหรับขั้นตอนการผลิตไบโอดีเซล นำน้ำมันพืชชนิดต่าง ๆ หรือไขมันสัตว์ รวมทั้งน้ำมันใช้แล้วจากการปรุงอาหารมาเข้ากระบวนการเปลี่ยนแปลงทางเคมี โดยการเติมแอลกอฮอล์ เช่น เมทานอล และตัวเร่งปฏิกิริยา เช่น โซเดียมไฮดรอกไซด์ (โซดาไฟ) ภายใต้สภาวะที่อุณหภูมิสูง เพื่อเปลี่ยนเป็นเมทิลเอสเตอร์ หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “ไบโอดีเซล” และได้กลีเซอรอลเป็นผลพลอยได้ที่สามารถใช้เป็นวัตถุดิบสำหรับอุตสาหกรรมยา เครื่องสำอาง ฯลฯ ส่วนต้นทุนการผลิตไบโอดีเซล จะแปรผันตามราคาวัตถุดิบ ได้แก่ ราคาผลปาล์มดิบ ราคาสารเคมี และราคาผลพลอยได้ เช่น กลีเซอรอล เป็นต้น โดยกรณีที่ราคาผลปาล์มดิบกิโลกรัมละ ๒.๕๐ บาท เมื่อพิจารณารายได้จากผลพลอยได้ทั้งหมด ต้นทุนราคาไบโอดีเซลประมาณลิตรละ ๑๔-๑๖ บาท